

ЗБІРНИК ТЕЗ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СПОРТУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»

Присвячена 45-ій річниці Харківської державної академії фізичної культури

5 квітня 2024 року

Харків - 2024

УДК: 796.011

Проблеми та перспективні напрями розвитку сучасного спорту: актуальні питання теорії та практики: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвячений 45-ій річниці Харківської державної академії фізичної культури (електронне видання), 5 квітня 2024 року. Харків: ХДАФК, 2024. 260 с.

У збірнику представлені тези за секціями роботи конференції: актуальні питання підготовки спортсменів у циклічних видах спорту; сучасні технології та перспективи розвитку професійних, екстремальних, техніко-естетичних видів спорту та фітнес-індустрії; використання інформаційно-комунікаційних технологій у фізичній культурі та спорті; олімпійська освіта: сучасні аспекти розвитку.

Збірник тез представляє теоретичний і практичний інтерес для докторів, здобувачів вищої світи, наукових працівників, спортсменів.

Редколегія

Голова редколегії:

Спіцин В. В., к.пед.н., декан факультету циклічних видів спорту.

Члени редколегії:

Стадник С. О., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Окунь Д. О., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, голова Ради молодих вчених ХДАФК.

Рожков В. О., к.фіз.вих., доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, голова Студентського наукового товариства ХДАФК.

Єфременко А. М., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри легкої атлетики.

Павленко В. О., к.пед.н., доцент, доцент кафедри легкої атлетики.

Пилипко О. О., к.пед.н., професор, завідувач кафедри водних видів спорту.

Сидорова Т. В., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Гриньова Т. І., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри зимових видів спорту, велоспорту та туризму.

Кизім П. М., доцент, завідувач кафедри танцювальних видів спорту та хореографії.

Гуменюк С. В., к.фіз.вих., доцент кафедри танцювальних видів спорту та хореографії.

Мулик К. В., д.пед.н., професор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації.

Таран Л. М., к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту.

Мішин М. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Тарасевич О. А., к.фіз.вих., доцент кафедри олімпійського та професійного спорту.

Ашанін В. С., к.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри інформатики та біомеханіки.

Філенко Л. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри інформатики та біомеханіки.

Жерновнікова Я. В., к.пед.н., доцент кафедри інформатики та біомеханіки.

Політько О. В., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри водних видів спорту.

III. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ТА
СПОРТІ.....147

- Алексєєва Ірина, Алексєнко Яна** Основні принципи ідеомоторної підготовки спортсменів в кіберспорті..... 147
- Ашанін Володимир, Жерновнікова Яна, Долгополова Наталія** Формування науково-дослідної компетенції при вивченні дисципліни «Системно-інформаційні основи наукових досліджень у фізичній культурі та спорті»..... 150
- Ашанін Володимир, Пасько Владлена, Алексєнко Яна** Використання інформаційних технологій в навчально-тренувальному процесі (на прикладі циклічних видів спорту)..... 153
- Ашанін Володимир, Філенко Людмила** Інформаційне забезпечення сфери фізичної культури і спорту в умовах військового стану.....156
- Баженков Євген, Коломоєць Галина** Використання інформаційно - комунікаційних технологій під час рухової активності: переваги та недоліки..... 159
- Байбіков Максим** Дослідження реакції таеквондистів-юніорів на об'єкт, що рухається з використанням комп'ютерних технологій.....162
- Башавець Наталія, Назаренко Ілля** Використання інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури..... 165
- Бодренкова Інна, Мошенська Тетяна** «Табата» з жінками першого зрілого віку в дистанційному форматі..... 169
- Гета Алла, Остапов Андріан** Особливості використання інформаційних технологій у галузі фізичної культури та спорту..... 172
- Грицюта Марія, науковий керівник Сирмамійх Віктор** Використання інформаційно-комунікаційних технологій у фізичній культурі та спорті..... 176
- Груцяк Наталія, Акінін Леонід, Мананчиков Анатолій** Інформаційно-комунікаційні технології у спортивно орієнтованому фізичному вихованні здобувачів вищої освіти.....178
- Долгополова Наталія, Мягкохліб Даніїл** Аналіз показників роботи кисті кіберспортсменів при тренувальних навантаженнях за допомогою програми Mousotron..... 182
- Іващенко Сергій, Орєхов Валерій** Розвиток фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах на основі інноваційних технологій..... 185
- Качан Олексій, Пристинський Володимир** Організація уроків фізичної культури з використанням інформаційно-комунікаційних технологій..... 188

інформативним інструментом та може бути використаний для моніторингу психомоторного стану спортсменів у тих видах спорту, які вимагають прояву таких здібностей.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку будуть спрямовані на оптимізацію психомоторних здібностей таеквондистів.

Список використаної літератури.

1. O'Sullivan D. M., Jeong H. S., Won H. J. Functional reaction times of a simulated blocking test among para taekwondo athletes //Healthcare. – MDPI, 2022. – Т. 10. – №. 7. – С. 1231.
2. Piatysotska S. et al. Study of short-term visual memory of athletes in cyclic sports, martial arts and esports //Pedagogy of Physical Culture and Sports. – 2023. – Т. 27. – №. 6. – С. 503-514.
3. Romanenko V. et al. A comparative analysis of the short-term memory of martial arts' athletes of different level of sportsmanship. – 2020.
4. Romanenko V. et al. Study of the reaction of the choice of combat athletes using computer technology //Slobozhanskyi Herald of Science & Sport. – 2022. – №. 4.
5. Piatysotska S. et al. A Study of Motor Functional Asymmetry Indicators in Different Sportsmanship Level Esports Athletes //Physical Education Theory and Methodology. – 2023. – Т. 23. – №. 4. – С. 628-635.
6. Piatysotska S. et al. Study of the psychomotor abilities of athletes in cyclic sports, martial arts and esports //Slobozhanskyi Herald of Science and Sport. – 2023. – Т. 27. – №. 1. – С. 19–25-19–25.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

**Наталія БАШАВЕЦЬ, д.пед.н., професор
Ілля НАЗАРЕНКО, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти**

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

Анотація. У тезах розглядається проблема застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури, а також вказується, що це є невід'ємною частиною сучасної фізкультурної освіти в Україні.

Ключові слова: сучасні комп'ютерні технології, навчальний процес, вчитель фізичної культури.

Вступ. Питанням впровадження інформаційних технологій у галузь фізичної культури активно опікуються науковці. На думку вчених сучасні комп'ютерні технології надають можливість на більш якісному рівні

організувати навчальний процес, дозволяють поєднати функції накопичення, зберігання, аналізу, систематизації здобутої інформації і оцінки підготовленості студентів, реалізувати індивідуальний підхід у процесі навчання.

Інформаційні аспекти та інформатизація вищої фізкультурної освіти розглядається в працях таких вчених (Н. Башавець, Ю. Драгнев, Т. Поясок та ін.) [1;2;3]. Слід вказати, що використання інформаційних технологій в навчальному процесі дає можливість вивчати на якісно новому рівні навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки. Виходячи з цього для майбутнього вчителя фізичної культури комп'ютер став засобом навчально-пізнавальної та науково-дослідної діяльності, особливо під час дистанційного формату, ефективним інструментом оптимізації процесу навчання у ЗВО. Тому впровадження інформаційних технологій у навчальний процес майбутнього вчителя фізичної культури є важливою складовою фізкультурної освіти.

Мета та завдання дослідження – провести теоретичний аналіз застосування сучасних комп'ютерних технологій, що використовуються у підготовці вчителів фізичної культури.

Матеріал і методи дослідження – аналіз науково-методичної та навчальної літератури, анкетування. Про важливість застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутніх учителів фізичної культури можна побачити з результатів проведеного опитування. В опитуванні взяли участь 25 студентів Державного закладу «Південноукраїнський державний національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» здобувачі освітнього ступеня магістр зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Результати дослідження та їх обговорення. Значний вплив інформатизації освіти потребує удосконалення навчального процесу майбутнього вчителя фізичної культури, створення таких засобів навчання як електронні підручники, комп'ютерні програми для встановлення фізичного розвитку, технічної майстерності тощо, які дають можливість значно підвищити рівень фахової підготовки у ЗВО.

Під час підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня до обов'язкового компонента входить дисципліна «Сучасні інформаційні технології та методики презентації наукових результатів», яка передбачає поглиблення спеціальних знань і вмінь майбутніх викладачів фізичної культури для застосування сучасних ІТ у педагогічній та науковій діяльності, а також мотивації щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Студенти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) мають володіти нормативно-правовою базою, методологією наукових досліджень в освіті (фізична культура), володіти спеціальними інформаційними технологіями на рівні, необхідному для проведення науково-дослідної, пошукової та аналітичної роботи; вміло презентувати і доносити інформацію до фахівців і нефахівців із застосуванням сучасних технічних пристроїв.

Очікувані результати навчання дисципліни знати: призначення сучасних

інформаційних технологій, їх функціональні можливості і особливості застосування; вплив засобів сучасних ІТ на науково-технічній і соціально-економічний розвиток суспільства; особливості та переваги програмних засобів з оптимального вибору інструментів під час розв'язання професійних завдань; методики досліджень та технології презентації наукових результатів з використанням ІТ, методи захисту інформації; уміти: використовувати сучасні ІТ для підготовки традиційних і електронних навчально-методичних і наукових публікацій; користуватися програмами для виконання кількісних розрахунків; виконувати розрахунки, обробку і оформлення результатів досліджень; організовувати спільну роботу із різними типами документів та формами засобами (Диск Google), використовувати науково-освітні ресурси Інтернет у професійної діяльності учителя фізичної культури.

Студенти опановують такі теми: Тема 1. Поняття ІТ та їх можливості. (Поняття ІТ, їх класифікація. Історія виникнення та розвитку сучасних ІТ. Основні напрями використання ІТ у науці та сфері фізичної культури. Переваги ІТ перед традиційним навчанням. Офісні технології. Інтернет у професійної діяльності учителя фізичної культури). Тема 2. Програмне забезпечення сучасних ІТ. (Прикладні програмні продукти загального і спеціального призначення. Особливості сучасних ІТ при рішенні задач з обробки: текстової, графічної, табличній і математичної інформації, накопичення і зберігання даних. База даних MS Access. Створення баз даних в MS Access. Служба Google календар та Диск Google. Класифікація соціальних сервісів). Тема 3. ІТ в науковій діяльності. (Тенденції розвитку та використання ІТ в науковій діяльності. Автоматизація експерименту. Обробки наукових результатів за допомогою електронних таблиць. Математичні, статистичні та логічні функції MS Excel, їх застосування в обробці даних та у наукових досліджень). Тема 4. Презентація наукових результатів. (Програмні засоби для презентації результатів наукових досліджень. Технології розробки мультимедійної презентації за проектом. План проєкту. Приклади. Створення структури презентації. Робота з об'єктами презентації. Наповнення презентації графічними та анімаційними елементами. Створення дидактичних матеріалів за допомогою програм Word, Excel, Access. Методика презентації наукових результатів. Розробка форми і критеріїв оцінювання презентації).

Результати опитування щодо важливості застосування ІТ у навчальному процесі майбутніх учителів фізичної культури свідчать, що на питання про переваги їх застосування студенти керувалися можливістю працювати віддалено 68 %, також 32% респондентів окреслили більший арсенал застосування різних сучасних технологій вчителем фізичної культури. З перепон які студенти визначають на шляху опанування ІТ у навчальному процесі 54 % опитаних вказали на недостатню мотивацію до навчання, 31 % визнали нестачу часу, оскільки їх якісне вивчення потребує додаткового часу у другій половині дня під час самостійної роботи, ще 15 % респондентів вважають діяльність учителя фізичної культури в основі більш практичною, а використання ІТ лише додатковою компетентністю у професійній діяльності.

Висновки. Отже, проблема використання широкого спектру

інформаційних технологій та інновацій в процесі навчання сьогодні набула особливої уваги і потребує бажання і готовності студентів докласти певних зусиль не лише під час навчання, а й упродовж усієї кар'єри. Новітні гаджети стають важливим механізмом не тільки навчального процесу, але і спортивного тренування, спортивних змагань та фізичної культури. Розглядання проблеми застосування інформаційних технологій у навчальному процесі майбутнього вчителя фізичної культури розкриває актуальність інноваційної професійної підготовки фахівців у сфері освіти (фізична культура), що передбачає наявність необхідного інформаційного забезпечення навчального процесу, що у новій формі закладає основи всебічного удосконалення фізичної природи людини.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. У перспективі планується приділити увагу інформаційній культурі майбутнього вчителя фізичної культури у процесі професійного розвитку в умовах інформаційно-освітнього простору.

Список використаної літератури.

1. Башавець Н. А. Проблема формування професійної компетентності у майбутніх фахівців фізичної культури, спорту та реабілітації під час педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*: зб. наукових праць. Серія № 15: науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) / За ред. О. В. Тимошенка. Київ: видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова. 2020. Випуск 3 К (123) 20. С. 512-515.

2. Башавець Н.А., Ростя С.Д. Особливості тренувального процесу з вільної боротьби на початковому етапі підготовки за допомогою дистанційних технологій *Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини*: матеріали IV Міжнарод інтернет-конференції. м.Одеса, 24-25 листопада 2020 р. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. С. 82-85

3. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Сучасні технології освітнього процесу: інтерактивний навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2020. 228 с.